

2015-11-10

Formulär för att utvärdera depression, suicidrisk, ångest och impuls kontroll hos personer som använder dopningspreparat

Med dopning menas den otillåtna användningen av substanser eller metoder för att förbättra den fysiska prestationsförmågan enligt Folkhälsomyndigheten. Användning av dopningsmedel förekommer inom idrotten och, sedan 1980-talet, i samhället i övrigt. Användning av dopningsmedel kan föra med sig fysiska, psykiska och sociala skadeverkningar. Det finns även en koppling mellan dopning, aggressivitet, våld och kriminalitet.

Dopingmottagningen, Beroendecentrum, Örebro har ett pågående projekt : Nationellt kompetensutvecklingsprojekt för Dopningsproblematik (NDK). Man är i färd att utveckla en modul rörande dopningspreparat som ska ingå i Svensk Beroenderegister(SBR).

Fråga

Vilka evidensbaserade formulär finns för att utvärdera depression, suicidrisk, ångest, impuls kontroll hos personer som använder dopningspreparat, såsom anabola androgena steroider

Sammanfattning

Depression

SBU kom ut med rapporten Diagnostik och uppföljning av förstämningssyndrom 2012 (1). Där bedömdes att SCID- I och MINI hade en tillräcklig hög känslighet och träffsäkerhet för diagnostik av depression hos vuxna. Vid riktad screening rekommenderades BDI-II, Geriatric Depression scale (GDS) och Edinburgh Postnatal Depression scale (EPDS). Det gick inte att bedöma tillförlitligheten hos formulär som mäter svårighetsgrad och förlopp av depression (ex MADRS).

Sommaren 2015 publicerades en ny systematisk översikt kring skattningsskalor vid depression gjord av en kollega inom SBU, dock inte för SBU, utan inom ramen för kollegans forskningsprojekt (2).

- De två intervjuformulär som hade vetenskapligt stöd och träffsäkerhet 2012 har det nu också nämligen **SCID-I och MINI**.
- I senaste översikten bedömdes BDI-II inte ha tillräckligt med vetenskapligt stöd, utan istället **PHQ-9** (Patient Health Questionnaire) som man förkastat 2012. Inom SBU är man nu själva i valet och kvalet om man ska hålla kvar det man skrev 2012 eller göra en revidering och rekommendera PHQ-9. Detta är ännu inte klart.
- Det går fortfarande inte att bedöma tillförlitligheten hos formulär som mäter svårighetsgrad och förlopp t.ex MADRS.

Suicid

I september 2015 utkom SBU med en ny rapport ”Instrument för bedömning av suicidrisk” (3). Slutsatserna var:

- Det saknas vetenskapligt stöd för att något skattningsinstrument har tillräcklig tillförlitlighet för att användas för att förutsäga framtida suicid (80 % sensitivitet, 50 % specificitet). Instrument med hög sensitivitet kan dock fylla en funktion som pedagogiskt stöd för mindre erfarna kliniker.
- Det finns starkt vetenskapligt stöd för att skattningsinstrumentet SAD PERSONS Scale har mycket låg sensitivitet; en majoritet av personer som senare gör någon suicidhandling identifieras inte.
- Det behövs forskning som utvärderar om bedömningen av suicidrisk förbättras av att instrument används som komplement till den kliniska bedömningen. Idag saknas det studier.
- Det behövs mer forskning för att klarlägga vilken tillförlitlighet de vanligen använda skattningsinstrumenten SUAS och C-SSRS har.
- Det saknas studier som utvärderar om suicidfrågan i depressionsskalan MADRS kan predicera suicidhandling.

Var god se även Vårdprogram för suicidnära patienter Region Örebro Län som reviderats juni 2015 där vi bl a har ”en checklista för en strukturerad suicidriskbedömning” som ska användas och dokumenteras i journalen.

Ångest och Impulskontroll

En förfrågan skickades till SBU – upplysning. Svaret har nu kommit och finns även på SBU:s hemsida v g se nedan:

http://www.sbu.se/upload/upplysningstjanst/pdf_er/Formulär%20för%20att%20utvärdera%20ångest%20och%20impulskontroll%20hos%20personer%20som%20använder%20dopning.pdf

Detta svar är sammanställt av Fides Schückher, CAMTÖ

Referenser

1. SBU, *Diagnostik och uppföljning av förstämningssyndrom. En systematisk litteraturöversikt*. Vol. SBU-rapport nr 212. 2012, Stockholm: Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU).
2. Pettersson A, Bengtsson Boström K, Gustavsson P, Ekselius L. Which instruments to support diagnosis of depression have sufficient accuracy? A systematic review. *Nord J psychiatry*. 2015 Oct;69(7):497-508.
3. SBU, *Instrument för bedömning av suicidrisk. En systematisk litteraturöversikt*. Vol. SBU-rapporter nr 242. 2015, Stockholm: Statens beredning för medicinsk utvärdering SBU.